

A munka értékrendje

Aki meg sem próbál megoldást találni a felmerülő kérdésekre, – tudatlanul elfogadja a jelen antagonisztikus állapotait, vagy ő sem tudja, kitől (talán a Fennvalótól?) várja a megoldást, – az talán nem is jogosult másra, mint állandóan elkeseredett harcot vívni, ami, ki tudja miért, az erősebb győzelmével végződik, de boldoggá még azt sem teszi... Ha igaz az, hogy „mindenki azt kapja, amit megérdemel”, „a népnek olyan vezetője van, amilyent megérdemel”, akkor készítenünk kell éreznünk arra, hogy új szabályokat állítsunk fel. A tét az értelmes lét, és a tett itt kezdődik...

A MUNKA ÉRTÉKRENDJE (M.É.R.) – részlet

Ezen tanulmány az értékek igazságos elosztásának rendjét célozza. Teszi ezt olyan új értékrend felállításával, melyben meghatározódik a munka valós egységben mérhető értéke, – annak sokrétű jellegzetessége ellenére.

Ez új szemlélet – a jelenlegi, torz értékrendhez képest, mely elválasztja az érték előállítóját az elosztótól, a profit- és piaci szemlélettel meg-nem-érdemelt nyereséget hajszol, hatalmilag fiktív pénzzel hígítja az értékállományt, ezzel becsapva az érték-előállítók közösségét.

Az általam ajánlott értékrend (M.É.R.) az értékek cseréjét csakis akkor ismeri el arányosnak, ha az egymással értéket cserélők ugyanolyan értékű munkát fektettek az értékteremtésbe, így a csere által egyenlő veszteségben és nyereségben részesülnek. Ez az igazságosság új, egyetemes szintű értelmezése. Nevezzük ezt M.É.R. princípiumnak.

Az egyenlő szintű, emberi alapérték analógiájára: az esélyeinket is egyenlőként kell értelmezni.

Másként szólva: az embereket a mindenség olyan esélyes részeinek lehet tekinteni, akik a saját esélyüket önmaguk teremthetik meg. A minden embert megillető, egyenlő esély feltételezéséből adódik az egyenlő szintű alapérték: – esélyt az esélyesre képesnek. Ám az esély tett által (nevezzük ezt munkának) lesz értékke, mint okozat az emberi értékek ok-okozati ciklusaiban. Az emberek a saját egyéniségükből adódóan folytatnak tevékenységet, végeznek munkát, és mivel két ember soha nem egyforma, az értékek cseréje lényegében esélytörédek cseréje. Ám a csere résztvevőinek egyszerre kell alkotónak és felhasználónak is lennie. Ez érvényes az igaz emberek társadalmára.

Mіндеz csak részben igazodik a kereslet és kínálat arányához, mert a munkaerejét jelenleg vakon eladó munkavállalóhoz képest, valamint az ugyanilyen

vak árucikkvásárlóhoz képest az új egyensúlyt az a képzett munkavállaló állítja majd fel, aki a munkaerejét fel tudja mérni, és eleve ismeri az esélye növekedésének mértékét. Az egyensúly – az igazságosság megteremtése – iránti igény a tanulmány jelen fázisában úgy teljesíthető, ha meghatározzuk a jellemzőket, azok egymással összevethető egységeit, – azon esély, illetve esélyvesztésér szempontjából, melyet a résztvevők nyernek, illetve veszítenek.

Végül is, az új életszemléletnek gyakorlatilag ez a legfontosabb része, mely a munkát – és azt a gazdasági értékrendszert, melyet létrehoz, – értelmezni és értékelni képes. Tehát az ember létbiztonsága mellett az érték értelmezése a legalapvetőbb dolog.

Esélyről beszélünk, mert leginkább ezzel a fogalommal jellemezhetjük tevékenységünk okát és célját, vagyis azt, *amiért* és ami *miatt* dolgoznunk kell. Az emberiség történelme zsákutcába jutott, az igazságosságra törő, új értékrendszer megfogalmazása a történelem új irányának kijelölését jelentheti. Az esély ehhez közös nevezőként szolgál, legfőbb tényezőként az adás-vételi egyeztetések igazságos folyamatában.

A mai ember esélyét – a mai körülmények között – szinte átláthatatlan egymásra-hatások befolyásolják, ám ezek mélyebb értelmezésével mégis lehetséges a párhuzamos, egyedi esélyek korlátozott irányítása. A munka ad esélyt az embernek, – a munka, amely az eszközhasználat és feladatmegosztás kialakulásától kezdve meghatározza emberi mivoltunkat, – hiszen az emberi lélek létezésére és minőségére támaszkodni az emberi esélyek felmérésében – a lélek megfoghatatlansága miatt – sosem volt lehetséges. Az emberek egyenlő esélyének tagadása mindaddig értelmezési zavarokat okozott, és az ember ember általi kihasználását, a munka gyümölcsének igazságtalan elosztását eredményezte.

E dolgozat válasza ezekre a mindaddig megoldatlan gondokra nem misztikus, és értelmez olyan kérdéseket, melyek a munka okozati elemei. Felépítése is a „miért és hogyan” körül forog, és csak azért nem teljes a szintézis, mert az igen hosszú lenne, hiszen a szerző is sok éven át kereste kérdéseire a választ. A munka kérdéseire adódó válasz a lét hasonló kérdéseitől függ. Létünk és életkörülményeink az egyszerű ember számára áttekinthetetlenek, zagyvaságnak tűnhetnek, ezért érzi a munkát is tehernek, – és főként az eredmény elosztása látszik zavarosnak, amelynek körülményeit titkolják azok, akik másokat csupán eszközként kezelnek, – igazán ez ad a munkára plusz terhet. A munkamegosztásban résztvevők többsége elkerülni igyekszik ezt a terhet, másokra próbálja áthárítani, a munka helyett meg – úgy képzei, – kielégülési szükségleteket kell keresnie, egyre fokozódó igényekkel, amelyeket kielégíteni már szinte kötelező. A jelenlegi kaotikus állapotban ez már nemcsak az emberi társadalom eszméi hanyatlását, a természet tönkretételét vetíti előre, de az emberiség önmegsemmisítését is. Ez az elosztói kényszer: az oszt, aki megteheti, mert neki van mit osztani. Mások lehetőségei igen korlátozottak, bár ahogyan a szerző, úgy bárki más is megálmodhat egy új rendszert, ha van hozzá tehetsége, feltéve, ha szellemileg függetlenné tudja tenni magát a rátukmált ismeretektől, legyenek azok akár akadémiai igazmondás, akár félrevezető hírek.

Amikor munkáról beszélek, az élet azon értelmezéséből, illetve azon banálisnak tűnő szervezettségéből indulok ki, mely a munkát az emberi tevékenységek közé sorolja, –amelynek gyakorlatát bizonyos rendszerezettséggel vázolom, mégpedig olyan szemszögből, hogy az az embernek önmagával végzett kísérletnek nevezhető. Állandóan végzett kísérletnek, amíg az ember él, – mint rendszer működik.

Azért kísérlet a munka-tevékenységünk, mert ok-okozati összefüggés van egy temérdek és állandóan változó mindenségben, melynek jelenje ismerhető, múltja az emlékekben van, és irányíthatja a jövőt. Az ember eleve úgy jött létre egyedként, hogy ez van a programjában. Benne van az is, hogy ezt átadja. Sőt, lehetősége van ennél többet is átadni, ám azt neki kell kikísérleteznie. Saját magán, ha életrevaló, – és másokon, ami már parazitáságot is jelenthet. Állandó ennek a kísértése is. Ám a banális felállásban, amelyben itt olvasómat közös nevezőre hívom, miféle emberi tevékenységekről lehet szó? (Mit „csinál” az ember? – És nem árt gondolni ezen szavak összetevőinek hangzására is.)

Miféle tevékenységeket folytathat ma az ember:

- racionális tudatát nem használva, az ösztöneiből, és a test természetes szükségleteiből származó, önfenntartó tevékenységet... (TÖ)
- mindenféle, ismert és gyorsan felöltő információk, képességek alapján végzett, az élete fenntartására irányuló cselekedeteket... (TI)
- azon cselekedeteket, melyeket valamely feltett vágy, remélt cél megvalósulása érdekében tesz... (TV)
- esélye növekedésének érdekében tudatosan (kiszámítottan) végzett cselekedeteket... (TT).

Mindezek egymással ok-okozati összefüggésben történnek, az észlelt valóságra irányultan.

Visszagondolok arra, hogy mit írtak a Teremtőről: (ez az idézet is egy fraktál: a nagy egész egy darabkája, amely igen hasonlít az „egészre”): Isten az első, világtéremtő munkája végeztével megállapíthatta, „látta, hogy jó”.

Mert a rendszer fraktálszerű. Még az agyunkban is fraktálszerű, és ha ez felismerhető, úgy a TT esete áll fenn.

E tanulmány egy-egy része sem nélkülözheti az ember (fraktálszerű) meghatározását, pontosabban: kiindulási pontként a természet részeként „működő” embert jellemzi.

Az imént felsorolt tevékenységek nem zárnak ki esetleg más típusú tevékenységeket, sőt, ezek egy-egy adott pillanatban akár egymásra is válhatnak (pl. a két agyfélteke különböző állapota következtében), – de az értékelhetőséghez szükséges megértés érdekében polarizálnunk kell, hiszen egyébként az új szemléletünk térhódításának alternatívája az a káosz és értelmetlenség, amit most élünk meg. Olyan tevékenységek hiányoznak a felsorolásból, melyeket a magyar inkább a csinál szóval illet, mint pl. az alvás, szórakozás, mely a TÖ-be sorolható, ha az embert esélyes lényként értelmezzük.

Az emberi lét életszintjét az időmúlás határolja be, egy emberi élet idejét az általa használt jelrendszerrel (szavakkal, azok rendszerével) sikeresen felfogja,

másként szólva: saját idejét áthidalja annak megtartó késztetője (memóriája). A jelek részben átadhatók, örökölhetők, ám, ami itt a legfontosabb: ok-okozati viszonyban valóssá tehető. Ez a tett. A tettek sorozata a tevékenység, amelyet munkának nevezünk, ha tudatos célja van (okozatot szolgál).

A munka tehát akaratlagos emberi tevékenység, melyben a leglényesebb az a késztetés, amely a világ késztetésének része. Munkát ezért csak ember végezhet, és a munka eredménye a valós világban megjelenő érték. Azon értékekből eredő esély jogát nem szabad eltulajdonítani a munkát végző embertől, amely értékeket az emberek által alkotott gépekkel, mint eszközökkel, akár sorozatban is állít elő, tehát mindenképp ember akaratából jönnek létre (tartalmazzák az ok-okozat ciklusait). Ez már az igazságosság követelménye. Az igazságot megmásítani, akár jelrendszerben átírni annak ok-okozati rendszerét: a parazitaság jele.

Társadalmában az ember nemcsak önmaga, de embertársai részére is tesz, sőt, az utóbbi évezredekben éppen ez képezi a munka-értékű, itt vizsgált emberi tevékenység zömét. Azt, amit az ember saját magának tesz, rendszerint kevésbé tekinti munkának, – azt mások nem értékelik, illetve, csak a képzeletükben, észlelés révén tudatosulhat bennük munkának, hiszen amit más tesz, az számukra csak asszociált fraktál, nem személyesen megélt valóság. Mindenki csak a saját élet-ideje emlékeivel válhat tudatossá, minden más csak segítséget jelenthet emlékei asszociált felmérésére. A személyiség valójában át nem adható (bár aki azt megkapná, esetleg örülhetne is).

Itt álljunk meg a TT szintjén, és legalább eddig tisztázzuk az emberi tevékenység összetevőit:

- az irányultság késztetése (θ) θ , intenció
- az élettér megválasztása, felismerése, elérhetősége (É)
- megtervezés (P)
- pszicho-motorikus elvégzés (P)
- a folyamatos ellenőrzés (©)

A munkafolyamatban ez a megosztás ritkán válik tudatossá, mégis, a munka ezen elhatárolható jellegzetességeit fogjuk e dolgozatban elemezni, a (ki)számíthatóság mértéki megjelölése szintjéig.

Az elosztás fraktálszerű, fraktálban a teljes egyetemes valósággal, hiszen csak így lehet igazságosan értelmezhető, – ragaszkodva az alapjellegzetességek összefüggéséhez. Ám itt olyan célt tűztünk ki, amelyet a sorrendnek is követnie kell, – és a sorrendben a filozófia pszichológiával keveredik, megelőzve azt, ami nem helyes, de a cél itt valóban igazolja az eszközt.

A munka mindenik jellegzetességét idővel fogjuk mérni. A jellegzetességeket megszámlálható mértékekkel fejezzük ki, hogy a ciklusok felismerhetők legyenek, hasonlóságuk összeadhatóvá, megszámlálhatóvá tegye azokat. Részünkre, akiknek első jellegzetességünk a saját életidőnk, a saját időnk és a világ ideje közt ezzel az értékkel tudunk viszonyítani.

Az Idő folyamatos, mértéke önmagában nem is értelmezhető, hanem csak a többi alapjellegzetesség időciklusával számolhatunk: egy ciklus – egy mértékegység.

Ez az emberi élet saját ciklusán át tehető világosabbá. Azért számolunk idővel, mert a másik, a térhez kapcsolható egység a saját életidőnkhez képest „lehangoló” lenne. Ám a viszonyítás segít érthetőbbé tenni az áttekintést.

A világban egyenként egyedül vagyunk, magunk és embertársaink külön-külön, ki-ki a maga idejével, életterével, értékteremtő képességével. Érték, mint mérték és érték, mint irányultság...

Az emberi élet ciklikus jellegéből következően vannak megismétlődő jellegzetességek, és olyanok is, melyek idővel megszűnnek.

Az ember által alkotott azon jellegzetességeket, melyek az esély növekedését szolgálják, **értékeknek** (É) nevezzük. Ha a tulajdoni viszonyt is szem előtt tartjuk, az „\$” jelet kap.

Érdekes a magyar „érték” szó is. Benne van az idő elérézését jelző „ér”, valamint az „ék”, mint olyan jellemző, ami kitűnik a környezetéből, és a múlt idővel dacolva emlékeztet egy jellegzetességre, de éket ver a világ korábbi jellegzetességei közé. Az *esélyt* „abszolút” megközelítő meghatározása szerint kell fel fogunk, bár emiatt a „hit” kissé misztikus jellegzetessége övezheti, ám relatíve is annyi megfogható érve van, hogy nagy a valószínűsége a megközelítő értelmezése helyességének. Így az *érték* itteni meghatározása nem az „abszolút” (az első négy, derivátlan, csak egymás közt viszonylagos) jellegzetesség szerint történt, azt maga az élet hozta így, ám az esély növekedésének tanúi, közreműködői, megalkotói lehetünk.

Az érték fogalmát az emberhez kötöttem, bár az ember maga is a mindenség értéke.

A mindenség képe (tehát az ember világra tekintése által benne formálódott kép) annak matematikailag negatív értéke. E képen át értelmezve viszont a belseje ismét pozitív. Ez a viszony határozza meg a **tulajdoni** viszonyát. Az érték képlete [$\dot{E} = f \theta \dot{E} (P + P + \odot)$] és az ember által alkotott [$\$ = \theta \dot{E} (P + P + \odot)$] képlet közötti viszony a mindenség és az ember közötti viszonyt kell, hogy tükrözze. Ennek fraktálja még érzékelhető lesz az érték és a pénz között is, bár annak ismét negatív képében. Mindez csak viszonylagos, – a szokványos matematikai kifejezése: [$\theta \dot{E} (P + P + \odot) - \$ = 0$] helyett a zéró értékű értelmezése csak attól függ, hogy a tulajdonos milyen szemszögből nézi, aki az univerzum része, de egyben halandó is. Mi a csere szempontjából vizsgálunk több élő személy által alkotott értékeket.

Ennek áttekintése után térjünk át az általunk már részben leírt, ám e munkán át jobban is megismerhető, egyszerűbb alapjellegzetességek és rendszerek felismerésére.

Az emberi tevékenység során keletkezett értékek egyrészt olyanok, melyek az előállító egyén esélyének fenntartását vagy növelését célozzák, másrészt átadhatók másoknak.

A munka által előállított érték az, ami az emberi tevékenységet a munka rangjára emeli.

Az érték és a munka fogalmába jelenleg beleértik a gyakorlatban végzett, nem-hasznos, sőt, életellenes tevékenységeket is, főként olyanokat, amelyek hatalmi szükségleteket elégítenek ki. Az egész jelenlegi (piacgazdasági, ám hatalmi)

rendszer helyett megvalósítható lenne egy hatalmat kiküszöbölő (minden ember méltóságát tiszteletben tartó) rendszer, mely esetben (a mai értelemben vett és fiktív pénzzel fizetett) rengeteg munka szükségtelenné válna, – ám ehhez szükséges a valódi értékek megnevezése, előállításuk megszervezése, és az elosztásuk igazságosságnak megfelelő rendszeresítése.

Új szemléletünkkel a munka fogalmán csak a hasznos, értéket előállító tevékenységet értjük. Szerintünk a munka értékalkotó folyamat, melyben az ember – készítés alapján – valami újat hoz létre.

Tevékenységünk túlnyomó részét valamely külső jel(ek)re adandó azonnali reagálás képezi, melyben a folyamat tervezése oly gyorsan megy végbe, hogy arra nem is emlékszünk. Ennek könnyedségét a megszokottá váló kiszámíthatóság, megvalósult eredmények, az élet alaptermészetéből származó biztonság adja. Ezért ezt nem is tartjuk „kísérletnek”, bár annak minden ismérve jelen van. Valószínűleg jelen van az állati viselkedésben is, bár arra csak következtethetünk, hiszen csupán a magunk múltjáról vannak emlékeink.

Ahogy nő a tervezés szerepe a tevékenység részarányában (és itt a tervezés eredménye tartalmazza a célt, annak valamely elképzelt fokán), úgy nő a bizonytalansági tényező, amely nagy mennyiségű, meg nem oldott fraktált (gondot) tart készenléti állapotban, miközben elhanyagolódnak bizonyos biológiai irányítást nélkülöző funkciók, – így az ember stresszes állapotba kerül. A fizikai fáradtság, a biológiai napi és előregedési ciklus fáradtsága mellett a stressz képezi a kifáradás lényegesebb formáját, melyet biológiai rendelkezések is követhetnek. Mindez fennállhat a saját, elvégzendő munka megtervezésénél, – esetleg nem is az ő feladata miatt, – sőt, még rosszabb is lehet, hiszen a vezetésbe fektetett bizalom igen széles skálán alakulhat: ha több a bizonytalansági tényező, az ember már arra is kénytelen odafigyelni, amire nem is kellene, és a végén hiába a sikerélmény, már az sem oltja ki az el nem varrt gondokat. A munkának ilyen terhei vannak: az ember esélyéből hozott áldozat.

Az esélyvesztéséget az egyén jobb kilátásaival lehetne összevetni. Ám a „mi lett volna, ha” kérdése alig megközelíthető: azt az ember attól függően érezheti, hogy milyen élettervei vannak, azokat mennyire képes konzekvensen követni. Ahogy az ifjúkori érdeklődése alapján a felkínált, valamennyire neki megfelelő tanulási lehetőségeket tanulással viszonzozza, úgy lehet valamely esélyszámítást végezni. Mindez azonban nem sokat jelent, hiszen egy konzekvens alapkereső gyakran nem talál az életben olyan, értelmesnek látszó dolgot, melyről nem deríthető ki könnyűszerrel, hogy csak ámitás. A viszonylagosság sorra ki tudja ábrándítani az embert. Bár ezek a kérdések nem annyira a munka felmérésének specifikus kérdései, ám mégis fontosak, hiszen a „mi értelme az egésznek” kérdését főként olyan tehetőségek, kibartással dolgozók tehetik fel, akik a relatív, alaphiányos halmazban keresve jobb sorsra lennének érdemesek. Ezért nem lehet, nem szabad senkit sem eleve kisebb esélyűnek bélyegezni. El kell fogadni a dolgok relatív jellegét, hadd találja meg mindenki a nyitját. Amit én itt felkínálok, nem relatív alapnak kínálok, ám attól még az maradhat, mert az értelmezés alapjai személyhez kötöttek.

Ha az egyén olyan munkát végez, amelynek értékét cserébe kívánja átadni, az is kötődik a munkája eredményéhez. Ebben még akkor is különbözik a másiktól,

ha egyébként minden jellegzetessége megegyezik a köznapi megítélésben. Csak az értéket megkapó harmadik személy mondhatja el, hogy neki mindegy, ki a csere-termék gyártója. A cserében viszont ez a döntő, hiszen az értéket kapó esélynyeresége a lényeges. Az ő esélynyereségét is ugyanúgy a kapó tudja felmérni. Az esélynyereség viszont a jövőben valósul meg, míg az esélyvesztés már megtörtént. Ezért is számolunk az érték előállításának kérdésével, azzal a belső analízissel, ami oka volt a tett elkövetésének.

Az a folyamat vezethet a tevékenységeink mélyebb megértésére, mely az okként szolgáló alapjellegzetességektől folyamatosan történik az idő (mint alapjellegzetesség) szempontjából nézve, ahogy a rajtunk kívülálló világ változásainak közös nevezőjét értelmezzük, melyet a saját belső időnkkel egyeztetve érzékelünk. Csak visszakövetkeztetünk arra, hogy mit érzékelünk csupán, és mi az, ami tőlünk függetlenül (?) valójában történik. Ami attól valós, mert megismétlődve is találkozunk egy előbbi képpel. Attól is valós, mert találkozunk emlékeink összegzésének olyan képével, melyre nagyobb valószínűséggel számítottunk. Így értelmezhetjük a valóságot. Ez még az „anyag” és „energia” mindenségében történő gondolkodás szintje, persze, ahogyan a (?)-tól eltekintünk, és az időt is valamiféle dimenzióknak tekintjük. Ám itt ciklusok vannak, minden változik, ami pedig megmarad, az annak tekintett, agyi emlék. Az összehasonlítás alapja, mint egy kép, mely az információval ütközve alakul át, rögzül, vagy törlődik. Fraktálokba rögzül a többi, már elvontság jeleit is működtetni képes rendszerben. Elvont, mert nem létező valóság, csak hasonlít valamihez. Amiből akár kiderülhet, hogy mi is a valóságos, összhangban van-e az így született kép a tapasztalattal. Erre alapozom én, hogy az idő alapjellegzetesség. Dimenzió, ha úgy tetszik, de csak attól, hogy van egy emlékünknél, mely alap a „most” összehasonlításához. Innen csak egy lépés az agykontroll, de itt arról akarunk beszélni, milyen veszteségeink vannak, ha munkára vagyunk „ítélve”. Jó-e az, ha birkaként hagyom magam kihasználtatni a harcban, vagy ha ügyesebb tudok lenni, és én használok ki másokat. Persze, az igazi birkát megesszük, anélkül, hogy rossz emlékeink lennének. A sült csirke reklámképe a birkában éhségérzetet és nem igazságérzetet indukál. Ettől (is) birka. *(Persze, itt csak birka-módra viselkedő emberről lehet szó, mert a valódi birka nem enne sült csirkét, még az ínycsiklandozó reklám hatására sem!)*

Nos, ha magunkba nézünk, és alaposabban visszaemlékezünk arra, hogyan is munkálkodtunk ezen időhöz kötött fraktálokkal, a tevékenység megtörténtéről az alábbi rendszerezéseket összegezzük:

- teljesületlen kívánságunkat összevetve az újonnan jött, új kívánalmat okozó információkkal, az új, megengedő akarattal megosztott műveletet hajtunk végre: egyrészt az alakuló információkra figyelve, másrészt a tette (a gyakorlati, pszicho-motorikus alkalmazásra).

- a késztetésre nincs kész megoldási válasz, és olyan újat kell összehozni, mely a hasonló jellegzetességek felméréséből, egy lehetséges pozitív elméleti és gyakorlati megoldás felé visz. Ez olyan kísérlet, melynek kimenetelére nincs már megélt (tényként kezelhető információ) tapasztalat. Ezért e megoldás valószínűsége kisebb, és az emberek csak kisebb hányada vállalkozik rá.

Mindkét eset történhet az egyén saját- vagy (indirekt) mások hasznára. A várt haszon helyett azonban kár is keletkezhet. És ez – új megoldások esetén – nagyobb kockázatot jelent. A saját hasznára dolgozó, saját értékeit kockáztató embernél elmondható, hogy ez az ő dolga. Szerencsés esetekben, túlélés esetén, tapasztalatot nyerünk, ami értékes lehet a következő kísérletnél.

Kérdés, hogy megérte-e?

Indirekt készíttetés, alkotás esetén is, a már kipróbált információk alapján végzett műveletek jelentenek kisebb kockázatot. De az újonnan alkotott megoldások esetén, ha annak következményei meghaladhatják az egyén felelősségét, a kockázatot (annak mértékében) kell más, de azt csakis önként vállaló emberekre terhelni. Ilyenkor a tett eredménye ezek hasznára írható.

A már említett kritériumok figyelembe vételével, – lényegében, ha több ember kíván egymással olyan értéket cserélni, amelyet mindenik a saját tehetségével volt képes $\theta \dot{E} P + P + \odot$ -vel jelzett tevékenységgel (itt már munkával) előállítani, és ezen értékek mindegyike időhosszhoz kötött, így közös jellegzetességük az, hogy összeadhatók és szorozhatók is, – és ha ezen összegek szorzatok az értékcserelők tekintetében egyenlők, – úgy létrejöhet az értékeik *igazságoságnak megfelelő* cserélhetősége.

A mértékegység tehát minőségi jellemző, amiről a továbbiakban lesz szó, mert most ahhoz ragaszkodunk, hogy közös nevezőre jussunk. A ciklus határozza meg az új érték minden jellemzőjét, olyanokat, amelyeket szemmel észlelhetünk, olyanokat, amelyeket a tudatalattink érzékel, és olyanokat is, amelyek kívül esnek a látóterünkön, ám a mindenkori létezés részei.

Így ezen $\theta \dot{E} (P + P + \odot)$ együtthatók mindenikében idő-tényező is szerepel, illetve, időhöz kötöttek. Egy(-egy) sajátos ciklust alkotnak abban a fraktálban, amelyben azokat a mi szempontunkból keressük, az adott helyzethez kötötten, – és amelyben számunkra fontos (minőségi) értéket alkotnak. A kölcsönös szükségességet keressük, mert ez lesz az összekapcsolódás oka (θ), és tudjuk, hogy amiért számunkra fontos a cserére ajánlott érték, az már csak a tehetségünk emléke.

A cikluson belüli, folyamatos időt tekintjük fő mértéknek, amekkora időt még ciklusnak észlelhetünk. A készíttetőt eddig még észre sem vettük, hiszen neve sem volt. Az étellel azonosíthatjuk, – ez számunkra a legmagasabb, ám minden más, alacsonyabb fokú rendszernek kitett érték. A térben elveszünk (vagy elveszünk azt másoktól), az éterről meg csak a Maxwell-féle eszmefuttatásból tudunk. Tehát a legmegfoghatóbb mérték az idő, a perc, amelyre építhetünk, ha ciklusokra vetítjük.

A levetítés szempontja. Az elemek egymáshoz való viszonya a matematikaihoz hasonló: szorzat, illetve összeg. Ha valamely szorzónak több összeadandó eleme van, úgy van mivel szorozni akkor is, amikor ezek közt nullától különböző értékű is van. Így kiadódik a mindenkori egy.

A munkával teremtett érték „\$” képlete: $\$ = \theta \dot{E} (P + P + \odot)$, amely már lényegében csak az értékek specifikumában különbözik a világ (általam leírt) képletétől.

A csere az értékek direkt cseréje, vagy az új pénz által közvetített csere folytán, az *egyenérték* szerint lehet igazságos. Az egyenérték egységének az MP-t választjuk.

Ez két személy (az $_1$ -es meg a $_2$ -es indexű) esetére jelölve, az első ($_1$ -es) által cserére szánt „ $\$$ ” egyénileg alkotott értéke $\$ _1 = \theta _1 \dot{E} _1 (P _1 + \$ _1 + \textcircled{1} _1)$, a másik ($_2$ -es) személy egyéni értéke $\$ _2 = \theta _2 \dot{E} _2 (P _2 + \$ _2 + \textcircled{2} _2)$, és bárkinek ($_i$ -vel jelzett) értéke $\$ _i = \theta _i \dot{E} _i (P _i + \$ _i + \textcircled{i} _i)$.

A csere az értékek direkt cseréje folytán $\$ _1 = \$ _2 = \dots = \$ _i$ lesz igazságos.

Ezért kell: $\theta _1 \dot{E} _1 (P _1 + \$ _1 + \textcircled{1} _1) = \theta _1 \dot{E} _1 (P _1 + \$ _1 + \textcircled{1} _1) = \dots = \theta _1 \dot{E} _1 (P _1 + \$ _1 + \textcircled{1} _1)$

Az új pénz által közvetített csere folytán „ $\$$ ” értéket a „PM $_i$ ” mennyiségi értékével fejezzük ki, amikor $\$ _1 = \$ _2 = \dots = \$ _i = f \text{ PM}_i f (T)$.

Tehát ez az egyenlőség a tulajdon (T) függvénye, hiszen az MP megszerzésével az érték előállítójának tulajdona megszűnik.

A PM $_i$ azonban kifejezhető annak „NPM” értékű és „n” mennyiségű érmeinek összeadott egységeivel: $\text{PM}_i = \sum n \text{ NPM}$, melyekkel az értékek részeit külön is el lehet cserélni.

A csere nemcsak egészben, hanem részlegesen is megtörténhet, amikor az nNPM-re váltott érték nagysága és mennyisége ezt oszthatóvá teszi.

Mielőtt a több odafigyelést igénylő $\theta \dot{E}$, P, P, $\textcircled{}$ mibenlétét és mennyiségi számítását olvasóm részére bemutatnám, a pénz kérdésével szándékozom foglalkozni, melynek új rendszere a maihoz képest eléggé türelemfüggő, – csak elvontnak is tekinthető okfejtésen át jutunk a megoldáshoz.

A PM gyakorlati bevezetésének, forgalmának rendje

Mivel ma az értékek cseréje már ritkán történik azonnal (természetben) és közvetlenül azok előállítói között, hanem többnyire valamely értékközvetítő pénz közbevetett cseréjével megy végbe, itt most egy új csereeszközről, a pénz jó funkcióit betöltő értékmérő és az értéket ideiglenesen helyettesítő szimbólumról: a PM-ről beszélünk.

A „munka-összetevők” egységes (ugyanazon mértékegység szerinti) összevetése végett tehát válasszuk mértékegységül az *időt*, pontosabban: a *munkaidőt*, annak percnyi egységét – a percet, mint *Percnyi Munkát* –, jelöljük „PM”-mel, (ami angolosan is „Price Minit”).

A pénz – és itt a PM is – mint értékbecslő, mint értékközvetítő, az értékek nagyságának megfelelően n PM mennyiségével felel meg, teszi lehetővé – a csere ezen értékrendszerét elfogadók részére – az értékek élettérben testet öltött cseréjét. Tehát, ha valaki egyébbel is akar rendelkezni, mint amije már van neki, az az egyéb pedig másvalakinek az ugyancsak cserére felkínált értéke, akkor ezek olyan mennyisége, amely PM-ben kifejezett értékük szerint egyenlő, – elcserélhető. Az emberi szükségletek esélynövelő értékelése (a vásárló részéről) itt mérlegelődik.

A PM az a pénz, amely szimbólumként jelenik meg, amikor kiállítója (PM-Bank) javára a pénzt kérelmező személy, vagy szervezet a személyi élettere valamely PM-ben kifejezett értékének jogáról (gazdájaként ideiglenesen) az egész közösség előtt lemond (esetleg vállalja annak érteken való tartását). Ez hasonlít az elzálogosításhoz, de a pénz itt (nem egy nemzeti bankból kamatért kikölcsönzött jegy, hanem)

egy olyan, egyéni számmal rendelkező jegy, melyet a kiadója – társadalmi hatásköre biztosításával – bocsát ki az egyénnek. Ez kerül be az értékcsere ezen új rendszerét elfogadók forgalmába.

Mint egység, 1 PM értéke $\$ = \theta \text{É} (P + P + \text{©}) = 1 [PM]$, amely mértékegységként úgy van meghatározva, hogy a szorzók mindenike is 1-gyel legyen egyenlő. Használatában persze, a szorzók értékei egytől különbözők lehetnek, ám egymás kompenzálásával adják ki az egységet. Ez így megfelel a személyek különböző érték-befektetési adottságainak, ám az értékcsere az igazságosság szerint történhet meg.

Mi több, bár lehet, hogy lesznek olyanok, akik az értékeket maximummal teljesítve a meghatározandó „olló” (minimum és maximum aránya) tekintetében ennél nagyobb \$ értékre számíthatnak, – ez az olló szerint lesz behatárolva.

A pénz értékét a zálogba helyezett tulajdon- vagy birtoklási jog biztosítja, mely jog a PM-száma szerint nyilvántartásban marad, így valós tartalma ellenőrizhető.

A csere folyamán a PM fizetőeszközként érvényesül. Így gyakorta gazdát cserél.

Maga a PM nem érték, csak olyan kis mértékben, amit a kiadásával és értékű rendjének fenntartásával, a ráfordított munka és a hozzáadott természeti (anyagi) értékéből adódó összeg jelent. Itt van az a kép, melynek fraktálja fordítottja az ember tulajdoni képessége és a mindenség fraktálja közöttihez hasonlítható. Ez a kérdés a felvetésében is ritka, bár magának a tulajdonnak – mint „valami” kifejezésének – a használata sincs tisztázva – óriási kiterjedése mellett. „Ami az enyém...”

A PM úgy kerül értékképviseléssel bíró és forgalom- (csere-) képes állapotba, ahogy az érték tulajdonlasi jogát jelzi. Az érték ezáltal áruvá válik, és gazdát tud cserélni. Pénzért, illetve, azon pénz mögött található értékért cserél gazdát. Ez a pénz megjelölt pénz, azzal a jellel, melyet kiadója tesz rá, vállalva az érték nagyságának felbecsülését, megőrzését vagy megőriztetését, és kérésre annak – volt, vagy esetleg leendő tulajdonosának – átadását.

A PM kiadóját banknak, mégpedig PM-banknak nevezzük. Általánosan PMB-vel jelöljük, mely közösségileg felügyelt, a bankjegyeket azonban saját jelzéseivel hitelesítő intézmény. Ezen jelek forgalmát a bank figyelemmel kísérheti, annak értékét alakíthatja az általános értékek, a kiadott PM jegy mögött alakuló érték változásainak függvényében. A PMB nem forgalmazhatja a nála letétbe helyezett zálog-értéket, – csak akkor adhatja el mégis, ha az elzálogosítója lemond róla, illetve, ha ezt felszólításra is képtelen megtenni.

Akinek tehát van valamely cserére szánt értéke, és azt nem tudja direkt (árucserével) elcserélni, lemondhat annak tulajdoni jogáról a záloggazda bank részére, és az kiadja a megfelelő értékű bankjegyet, mellyel meg tudja szerezni (cserébe) a más áruját.

Az értékálló javak, mint az ingatlanok, gyakran kerülhetnek zálogba. Azon értékek további sorsa az elzálogosító érdeke, – hogy a tulajdona visszaváltásakor is értékes maradjon.

Természetesen, a PMB fogyasztási cikkeket csak nehezebben tud zálogként átvenni.

A PM mint egység, állandó érték, hiszen olyan állandó adja a mennyiségi értékét, mint maga az emberi tett. Azé a felnőtt (érett, – érettségizett?) emberé, aki bár egyedről egyedre különbözik, ám tetteinek átlaga, melyre ez az érték vonatkozik, állandónak mondható. Nincs tehát infláció. Ám maga a kiadott pénzjegy természetesen értéktelenedik, hiszen ez a valós értékeink sorsa is. És ez akár majd a műkincsekre is érvényes kell, hogy legyen, mert többé azok értékét sem lehet a „kereset-olló” adta értéken túl PM-re cserélni.

A kiadott pénzeknek két kategóriája kerül forgalomba. A kis bankjegyek, melyek banki időjel nélküliek, amelyeket minden felnőtt részére egyszer, egy hónapnyi fogyasztási cikk vásárlására elegendő mennyiségben adnak ki, – ezek nem értéktelenednek el, – és a nagyobb bankjegyek, melyek zálog-letét szerint, a zálogba adás napjával, illetve lejártával jelzettek. Ezek forgalmazói gazdálkodnak majd a tartós értékekkel, még akkor is, ha maga az elzálogosított érték nincs saját kezelésükben. Mert tartós érték mindaz, amiért maga a társadalom felel, amiről gondoskodnia kell, és ennek költségei abból fedezhetőek, hogy az időjeles bankjegyek értéke idővel csökken. Ez az értékcsökkenés így a társadalom működéséhez feltétlenül szükséges értéket biztosítja.

A PMB ilyen módon ellátja a mai adóhivatal szerepét is, olyan automatikus megoldással, hogy nem kell adóbevallás, a pénz magától befolyik, annak mennyisége a jól gazdálkodás mértéke. Magát a polgárt pedig nem „stresszeli” az adóhatóság, – az adózó így a gazda szerepét játszó tudatos, ezt folyamatosan gyakorolni képes ember.

A PMB, mint jegybank, saját működési költségeit is a kiadott bankjegyei értékcsökkenéséből fedezi. Úgy az illető bank, mint a zálogosító érdeke, hogy ezek a jegyek ne kerüljenek messzire. Ez a helyi közösségek megerősödésének kedvez.

A PMB a nála elzálogosított értékekkel való gazdálkodás és az értéken tartásuk céljából – az erre nem vállalkozó tulajdonosok részére – saját gazdálkodói szervezést folytat. Ezekből beruházásokat lehet teremteni, melyben munkáltatói feladatokat ellátva, illetve, akár a kiadott bankjegyekért anyagokat beszerelve, az elzálogosítókat részvényessé téve, a társadalom szükségleteit kiszolgáló létesítményeket lehet alkotni. Mindaz, ami ma a piacgazdaság működésében jónak tartható, az új személettal minden polgár részére adott lesz: a gazdálkodási lehetőség meghatározódik. Nem burjánozhat el a mértéktelen gazdagodás, és nem lesznek parazitáknak kiszolgáltató tömegek. Így leszerelhető lesz minden fölöslegessé váló biztonsági, „népjóléti” intézmény is, hiszen mindennek határt szab az „olló”, – minden értékmozgás banki átvezetéssel működik, az értékekkel való gazdálkodás nem válhat sem bűnözés melegágyává, sem eldughatóvá.

A forgalomban levő, időjel-nélküli érmék mennyiségét személyek számára határozzák meg. Egyszeri (a felnőtté váláshoz, – az érettségi megszerzéséhez? – kötött) költségeiken túl, pénzhez a munkával előállított, saját termék eladásával, a munkaadó által kifizetett bérből, vagy olyan banki kölcsön révén lehet hozzájutni, mely csak személyi mozgástér-korlátozás árán lesz kiadható. A PMB erre a célra társadalmi engedélyt kérve adhat ki bankjegyet, – az a hitelezett jelét fogja viselni, és az árucikkkeladón keresztül kerül vissza a PMB-be, amely normál,

időjel-nélküli érték ellenében oldhatja fel a hitelezett személy korlátozását. Ez gátolni fogja a társadalomban a munka nélküli, élőszködő életmódot.

A munkaadó, aki időjel-nélküli értékkel fizet, azokat ugyancsak a PMB-től kapja – az ő időjeles értémi beváltása fejében, ám ezek váltóértéke lejáratú időhöz kötött. Így az már a társadalmi, pénzforgalmi, értékfenntartási költségeket is levonva lesz a munkabér fizetőeszköze. A bérkifizetésekor gazdát cserélő érték mennyisége az előbb említett átváltás szerint kisebb lesz, tehát a társadalmi célú értékcsökkentés végül a fogyasztási cikkek gyártóját is terheli.

A fogyasztási cikkek eladója az időjel nélküli pénzt bérkifizetésre és időjeles érték beváltására használhatja. Az ily módon adózás nélküli pénzekkel való fizetés kedvező a munkaadónak és munkavállalójának is (akinél a levonás csak az áru eladásához kötött). Így fogyasztási cikkekben nem lesz hiány. A túltermelés viszont az eladástól függ, és azt a munkavállaló is érzékeli.

Az időjeles érték értéke a kiadásuk időpontjában megfelel az egységnyi PM-hez viszonyított értéknek, és csökken az idő múltával. A vásárlás alkalmával ezt figyelembe kell venni.

A lejárt határidejű, idő-jeles érték felújításához (a lejáratú idő kitolásához) a zálogba adott értéket újra fel kell értékelní, és ez, szükség esetén időjel-nélküli érték befizetésével lesz lehetséges.

A kiadható jegyek :

1PM, 2PM, 5PM, 10PM, 20PM, 50PM (kb. 1 órai munkabér),

100PM, 200PM, 500PM (kb. a napi átlagmunka értéke), mint **időjel nélküli**

1K PM (=1000 PM), **2K PM, 5K PM, 10K PM** (kb. egy havi bér), **időjellel ellátott érték**.

A heti (öt nap nyolc órája) átlagkereset kifizetése tehát öt 500PM-mel lehetséges.

A **PM** kiadása, nyilvántartása, az egységnyi érték zálogosítása, nyilvántartása (ellenőrzése), – mint a rendszer érvényesítése is – közügy. Az ebben dolgozókat ez értékrend szerinti értékkompenzálás illeti meg, azon az átlagszinten, ami a közösség átlagszintje. A közügyben dolgozók munkahelye 2-6 éves ciklusban tölthető be, váltással (ugyanazon személy nem folytathatja).

Ez a pénzrendszer nem felel meg semmilyen jelenlegi bankrendszernek, mert az önálló jegykiadásra képes PMB egyben felelős a jegy mögött található valós értékekért, – nem lehet nála pénzt letétbe helyezni, azt kamatra másoknak kiadni, hiszen a **PM**: szimbólum, jog. Joggal kereskedni rabszolgaságot, az emberi értékek meghazudtolását jelenti, ezért ez az új szemléletű értékrend ilyen nem ismer el.

Arra, hogy értékeinket elzálogosítsuk, folyamatos értékvesztést jelentő pénzre váltsuk, személyes érdek csak akkor motivál, ha a számítás valahol pozitív végeredményt mutat. Az embereknek kevés pénz lesz, hiszen a fogyasztási cikkek PM-jei heti-hónapi értékét érdemes fenntartani, a KPM-eké sem sok, hiszen az értékcsökkenő, – jobb saját magunk gazdálkodni a tartós értékeinkkel, mint azt valamely szervezetre bízni, illetve azért többet fizetni.

Vizsont a társadalom igényli a nagyberuházási erőbefektetésekkel járó feladatok megoldását, összefüggő létesítmények felállítását és üzemeltetését. A PM-nek

itt fontos funkciója ezek oly módon való lehetővé tétele, hogy több személy javaira kiadott bankjegyeket részvényjeggyé alakít. Ez szervezési feladat, a beruházási szerződésbe foglalt feltételek rendszerében. A közös célra adott, ám személyre jelben leosztott valós, de elzárkosított értékek fenntartása könnyebb, ezért az érdekközösség a részvevők személyes érdeke is. A legtöbb érték részvénytársasági gazdálkodásban gyümölcsözhet legjobban, és csak a gazdálkodásra képtelenek kerülnek társadalmi gazdálkodással fenntartott rendszerekbe.

Mindebből adódik, hogy a munkafolyamatok elvégzésére szakosodni lehet, vagy már szakosodott embert lehet megbízni. Ha van már szakosodott munkavégző, és a szakemberek kitaníttatása nagyobb költségű egyéni befektetést tenne szükségessé, mint a munka **PM**-kiváltásával járó befektetés költsége, úgy ez a választandó megoldás. A társadalom szintjén a személyek előreláthatóan sokoldalúan, több irányban és önmaguktól tanulnak majd, mint jelenleg. Ezáltal szélesedik a valósabb értékrendszer tudata, az emberi kapcsolatok javulnak, várható a kisközösségek megerősödése. Visszaesik a sok pénz jelenléte, a már meglévő értékeinkre jobban vigyázunk, – de a tolvajoktól sem kell majd annyira félni, hiszen azoknak elapad a mai „pénzforrásuk”, és nem lesz titokmegőrzési lehetőségük sem. A tolvajok nem fognak tudni – sőt, nem is lesz nekik érdemes – másokat megkárosítani. És itt elsősorban a „fehérgallérosokra” gondolhatunk, akik annyira megrontották a jelen erkölcsét. Ha a társadalom így majd megszabadul értékeinek jelenlegi, bizonytalan biztosítási terhétől, jóval kevesebb hiábavaló munkát lesz kénytelen elvégezni, szabadabban irányulhat figyelme élete még felfedendő esélyeinek elérésére.

A jelen kor informatikai vívmányainak megfelelően az értékcsere részben átérthet a számítógépes formába, nagyon leegyszerűsítve a nyomtatott pénz használatával járó, gondoskodási munkát. Ez így van jelenleg, és így lesz a **PM** bevezetésekor is, – mint ahogy a fenti szabályozásból is kivehető, egyre inkább. A papírpénznek ma még megvannak az előnyei bizonyos esetekben, de a „kártyás” fizetés átlagosan már most gazdaság- (munka-) hatékonyabb. Ám ez a személyhez kötött, mai kártya-rendszer a fiktív pénz kiállítóinak a kezén van. *(Az most ne is említsük, hogy – még Európában is! – MINDEN KÁRTYAHASZNÁLAT az amerikai háttérhatalom leggazdagabbjait gazdagítja tovább!)* Ez olyan aláfölérendeltséget jelent, ami a kisembert kiszolgáltatottá teszi, csupán a kizsákmányolás eszközévé fokozza le. Az úgynevezett „Petró dollár” már világhatalomvesztéssel veszélyezteti az emberiséget, a világ élőlényeit. A földi értékrendszerek egy része ez alól kihátrálna, de más pénznemek használói sem biztosítanak sokkal jobb alternatívát, hiszen az úgynevezett, nemzeti pénznemek szintén hatalmi érdekűek. A hatalom pedig a természeténél fogva igazságtalan. A személyes érdek ma még jóindulatú vezetők esetén is vélt vagy valós igazságtalanságok tere, melyben érthetetlen fogalmakkal kényszerítik még a jó indulattal kezdő személyt is ügyeskedésre, vagy csalásra.

A **PM** rendszere természetesen nem lesz azonnal nemzeti szintű. Bár a mai nemzeti szint sem nemzeti, hiszen legfeljebb állami, bár lényegében – a függőségi viszonyát tekintve – háttérhatalmi. És mégis, ma a nemzet költői, illetve misztikus képei láthatók a mai bankjegyeken. A nemzet fogalmát, a nemzet iránti

vágyat bemocskoló tény ez, azon túl jól fizetett „fehérgallérosok” segítségével, akik jelenleg a hatalmat még a politikusok felett is gyakorolják, – hiszen maffiaszerű felépítményükben csak egymástól kell tartaniuk.

A PM rendszer megalakítóinak és vélhető tagságának vágya, természetesen, a nemzeti szint. Ám erre nincs hatalmi képességük. Nem is szabad, hogy legyen, hiszen a hatalom jelenlegi képe a liberalizmus irányába taszítja az embereket, vagyis abba a káoszba, amelyben a misztika fehér galléron virágzik. Az átlagember azon tiszta vágyát, hogy igazságosság tartsa meg az ő áldozatának gyümölcsét, nem szabad a hatalom képével keverni. A nemzet megreformálásával talán eljön annak is az ideje, ám most a magukat tisztességesnek tartó és azt kinyilvánító társainkkal kell kezdeni. És azzal, amivel már rendelkezünk.

Fontos mindjárt az elején létrehozni azt a gazdálkodási keretet, – nevezzük PMG-nek, – amely a PMB-hez kötötten a zálogosított javakkal gazdálkodik. Ám ez a gazdálkodás a zálogosítók igényei és mértéke szerint történik, akik részvényesi jogkört gyakorolnak. Ez által a PMB köré egyfajta, szükségletet megfogalmazó kör alakul. Megtalálhatók itt olyan személyek is, akik a javaikkal gazdaságosabban kívánnak bánni, és alkotó erejüket gyümölcsöztetni akarják. A bank személyzete ügyvéd jellegű szerepet kaphat, ismert tapasztalatok alapján épülhet fel az elképzelt rendszer – optimalizált gazdasági szervezetek rendszerévé. Mindenütt ott van a saját értékeit féltő tulajdonos, amolyan „népi kapitalista” képében, aki úgy a veszteséget, mint a mértéktelen nyereséget szabályozza.

A PMB-nek tehát kisközösségben kell elindulnia, önkéntes alapon, és alakuló szervezetét csak később tudja majd bejegyeztetni, így később lesz jogosultsága saját alkalmazottakat foglalkoztatni. Működésére a mai jogi rendszer is alkalmat biztosít. Talán a politikai rendszerben is megvan rá az igény, hiszen szinte hihetetlen, hogy nyitva található a kapu. A politikai rendszer jobban ismeri a jelen rendszer tarthatatlanságát, hiszen ott áll félúton a háttérhatalom és a társadalom között, kitéve olyan találegonysági kényszernek, hogy mindkettőnek megfeleljen. Ám a hatalmát féltő „háttér” is láthatja, hogy a misztérium, melyet majd egy évszázada oly sikeresen leplezett, ma már nem tartható. A már jobb körülmények közt élők nem akarnak dolgozni, önzőkké lettek, főként a nők, akik természetes indulataikat is az önzés irányába viszik. Nem szülhetnek a természet kívánalma szerint, hiszen arra kell számítaniuk, hogy gyermekeik felnevelését megoldhatatlan költségek nehezíthetik.

A PMB indítása így önkéntességből a rész-munkaidősségen át az alkalmazotti státus felé halad, ám az ezért járó bérnek soha nem szabad az átlagkeresetet meghaladnia. Azért sem, hogy a saját gazdálkodásuk átlátható maradjon. Ugyanezért az alkalmazás ideje nem lehet 2-6 évnél hosszabb, – a klikk-szerű képződmények kialakulásának elkerüléseért is.

A PM rendszere a történelmileg egykor bevált, magyar tizedes-rendszerrel lehet párhuzamos, megindítása is abban lenne ésszerű. A tizedes-rendszer számítógépes akaratrendszere lehet a kezdet, ami az ugyancsak számítási technikát igénylő, itt már eszmei javakat kezelő rendszer lesz. Itt is, ott is megmarad a személy szabadsága – más PMB-t vagy tizedet választani, – ám az ott lefektetett szabályok, amelyekről írásomban rendszerezett képet kívánok nyújtani,

azok, amelyek gyakorlását a lehető legtöbb szempont szerint kell mérlegelni, és amelyekről céltudatosan nyilatkozni is kell. Itt nem történhet meg az, hogy mások alkotásait eltulajdonítsák, nem folytatódhat a mai elosztói hatalomgyakorlat.

A kisközösség kezdetben önkéntes, így a működésében való részvétel nyugdíjasok számára is megengedhető, – kezdeti állapotban a fizetett státusig, és a rendszer működtetése érdekében időjel-nélküli érmeiket bocsáthatnak ki. Ám ezeket az érmeiket a résztvevők eleinte kölcsönként kapják meg, hiszen a társadalom (az állam) nem biztosít kölcsönt ilyen célra. A jegyekért az egyes tagok szolgáltatást nyújtanak, így a jegyek gazdát cserélnek. A társaság megismeri egymást együttműködés közben, és eljőhet az ideje nagyobb objektumok létesítésének is. Ekkor már megjelenhetnek az időjeles érmék, amelyek kibocsátásához a tulajdonra jegyeznek zálogjelet, akár a Földhivatalban is, mint birtoklási bejegyeztetéssel, amelyben a megalakított PMB a kedvezményezett. Persze, ez itt fordítva van, mert a PMB a rendszer szerinti tulajdonos, – ám mindez csak biztosíték a közösségnek, hogy a kiadott KPM-ekkel nem fognak visszaélni. A PMB-be mai forintokat is be lehet vinni, és a bank azokat csak létesítmények kialakítására fordíthatja, mely létesítmények tulajdona az adakozó személyek tulajdonában marad, azt onnan időjel nélküli, nem személyre jegyzett PM-re lehet cserélni.

A rendszer így párhuzamosan működhet a mai forint-alapú, vagy más (□) pénzrendszerrel, és rajtunk múlik a megerősödése, állami szintre emelése. Az új pénzrendszerű állam már nem gyakorolhat pénzhatalmi kényszert állampolgáira, mert a tőke maximum a jövedelmi olló arányában osztható fel, – az állami szervek csak annyi pénzből gazdálkodhatnak, amennyit a polgárai felkínálnak. Ez az állam valóban a polgároké, – nem úgy, mint ma, amikor Magyarország állampolgáiról beszélünk, de vezetőink meg úgy beszélnek, mintha ők lennének az ország.

Ám a PM rendszer nem dolgozhat felelőtlen személyekkel. A kiadandó pénz feltétele a személy tulajdonának a zálogosítása, – tehát rendelkeznie kell ilyen-nel, ha nem máshonnan, akkor azzal, amit a társadalomtól kapott: egységnyi természeti-emberi hagyatékként az erre érettségének bizonyítása alkalmával. Ez az ember esélyegyenlőségének valódi háttere. Ám ehhez újraelosztás szükséges, melyre a mai tulajdonviszonyok közt hatalmi rendelkezések szükségesek, illetve a munkavállalók által olyan munkafelvételi hozzáállás, amivel a nagytulajdonosokat arra ösztönzik, hogy a feleslegessé vált tulajdonaikat önként is átadják. A jelenlegi pénzrendszer tarthatatlan, és a PM térnyerésével ennek széleskörű felismerése fel fog gyorsulni, így esély lesz a békés átmenetre.

A jelenlegi hatalomtól való függést erősíti az úgy-ahogy, valamennyire megoldott társadalombiztosítás. Ám a munkára fogható, egyre kisebb népesség miatt csökken az értéktermelés, amin a munka technikai könnyítése sem enyhít, továbbá az előregedés és a rosszabbodó egészségügy is rontja a társadalombiztosítás finanszírozását. A PM rendszer az esély rendszere, és ilymódon biztosít az egyén részére a munkájáért arányos értékeket, beleértve az indokolt szükségletek kielégítését. Maga az egységnyi, természeti-emberi „hagyatéék” – akár bérbeadása esetén is – biztosítja azt az életszintet, amely akár biztosabb alapot is adhat a megélhetéshez, mint a mai társadalombiztosítás.

A PM meghatározása széles odafigyelést és konszenzust igényel.